

การจัดการเรียนรู้ยุคใหม่

ศูนย์การจัดการความรู้ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มทร.พระนคร

การจัดการเรียนรู้ยุคใหม่ ปี ศตวรรษหน้านี้ คือ Flexible Learning

Flexible learning คือ การเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น เพราะเหตุใดจึงต้องมีการเรียนรู้แบบนี้ คำตอบก็คือ กระแสการเปลี่ยนแปลงทางด้านไอทีและการสื่อสาร 3C คือ

1. Change การเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การดำรงชีวิต และการทำงาน
2. Competition การแข่งขันรุนแรง ไร้พรมแดน ซึ่งมนุษย์จะต้องเปลี่ยนแปลง
3. Customer ลูกค้ามีทางเลือกมากยิ่งขึ้น และมีอิสระในการตัดสินใจ

ด้วยเหตุนี้ การจัดการเรียนรู้อย่างยืดหยุ่น (Flexible Learning) น่าจะเป็นวิวัฒนาการทางการศึกษาล่าสุดที่กำลังจะเกิดขึ้นในสังคมในปัจจุบันนี้ จากการศึกษาที่ได้สืบค้นพบ 155,000,000 รายการ และมิงงานวิจัยในต่างประเทศที่เขาทำเสร็จสมบูรณ์ และเผยแพร่ใน

<http://www.ncver.edu.au/research/proj/nr8007.pdf> ในประเทศไทยเองมีการใช้แนวคิดนี้

สำหรับการฝึกอบรม เช่น การฝึกภาษาอังกฤษให้กับพนักงานการบินไทย1[1] และมหาลัยเปิด

อย่างเช่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งน่าจะพัฒนามาจาก E-learning สำหรับต่างประเทศ

หลักสูตรออนไลน์เปิดจนถึงระดับปริญญาเอก แม้แต่มหาวิทยาลัยชื่อดัง อย่างเช่น Oxford มีหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาว

แนวคิดในการจัดการศึกษาแบบนี้เพื่อที่จะเอื้อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้เลือกเรียนตามความสนใจ และความถนัดของตนเอง แน่แน่นอนว่าจะต้องมีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้เรียนต้องมีความสามารถเพียรพยายามและวิเคราะห์ข้อมูลหรือสารสนเทศ รู้จักการวางแผนการใช้สารสนเทศให้เกิดประโยชน์และตรงกับความต้องการมากที่สุด

ลักษณะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ประกอบด้วย

---

1. รูปแบบวิธีการจัดกิจกรรมต้องมีความหลากหลาย เพื่อเอื้อต่อวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีทางเลือกในการเรียนรู้ ซึ่งสามารถเกิดขึ้นตลอดเวลา การนำวิธีที่ยืดหยุ่น (Flexible approach) มาใช้ในการเรียนและการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้ได้หลายวิธี เช่น การเรียนแบบเปิด (Open learning) การเรียนทางไกล(Distance learning) การเรียนโดยใช้สื่อคอมพิวเตอร์ (Computer Mediated Learning) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Directed Learning) ซึ่งมีข้อดี คือ

- 1) สามารถเรียนได้มากและรวดเร็ว
- 2) สามารถเข้าถึงบริการการศึกษาได้ง่าย
- 3) สามารถเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย
- 4) สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง
- 5) สามารถเข้ารับบริการการศึกษาได้อย่างทั่วถึงและอยู่ที่ไหนก็เรียนได้สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา

2. เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเนื้อหาและกิจกรรมต้องตอบสนองความสนใจของผู้เรียน และผู้เรียนสามารถเรียนได้เต็มศักยภาพ โดยเน้นการพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดสภาพการเรียนรู้ควรจัดในลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) ให้ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกเวลาเรียนได้ตามความต้องการ
- 2) ผู้เรียนสามารถเลือกสถานที่เรียนได้ตามความสะดวก
- 3) ผู้เรียนสามารถเลือกเนื้อหาที่จะเรียนได้ตามความสนใจ
- 4) การจัดหน่วยการเรียนรู้ (Modules) หรือโปรแกรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนเนื้อหาและเลือกที่จะเรียนกับครูและเพื่อนคนอื่น ๆ ได้หลากหลาย
- 5) กิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินต้องสัมพันธ์กันอาจจัดได้หลากหลายให้เป็นทางเลือกในการเรียนการสอน ได้แก่ การเรียนเป็นคู่ หรือการเรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ หรือเรียนโดยการปรึกษากับครู

- 6) สภาพการเรียนรู้ ต้องเกิดจากผู้เรียนลงปฏิบัติหรือลงมือกระทำด้วยตนเอง (Active Learners) ไม่ใช่การเรียนรู้แบบเป็นผู้รับ (Passive Learners) ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนและการประเมิน ในลักษณะต่าง ๆ

การเพิ่มความยืดหยุ่นในการเรียนการสอนทำได้โดยการปรับกระบวนการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์กับผู้เรียน กล่าวคือ

- 1) **ด้านโครงสร้างของหลักสูตร** การจัดโครงสร้างหลักสูตรต้องเป็นหลักสูตรที่เป็นทางเลือกตามความสนใจของผู้เรียน ไม่ใช่เป็นหลักสูตรหรือวิชา ที่ถูกบังคับให้เรียน
- 2) **ด้านเนื้อหาของหลักสูตร** การจัดเนื้อหาของหลักสูตรต้องเป็นหลักสูตรแกนผนวกกับโครงงานหรือกรณีศึกษาหรือเป็นสถานการณ์การเรียนรู้ที่ครูกับนักเรียนร่วมกันกำหนด

3) **ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน** วิธีการจัดเรียนการสอนต้องเป็นการเรียนรู้จากปัญหา หรือการเรียนรู้ด้วยตนเอง